

TURUN YLIOPISTO

Lääketieteellinen tiedekunta

GUSTAFSSON, CARL EMIL: Latrogeeninen äänihuulihalvaus kilpirauhaskirurgiassa – insidenssi ja riskitekijät Tyksissä vuonna 2010 kilpirauhasleikatuilla

Syventävien opintojen kirjallinen työ, 27 sivua

Kirurgia

Maaliskuu 2017

Tämän tutkielman tavoitteena oli selvittää Tyksissä 2010 kilpirauhas- ja lisäkilpirauhasleikkauksien aiheuttamat iatrogeeniset äänihuulihalvaukset ja niiden esiintyvyys. Lisäksi tavoitteena oli selvittää, onko osoitettavissa pre- tai perioperatiivisia riskitekijöitä kilpirauhaskirurgiaan liittyville iatrogeenisille äänihuulihalvauksille.

Tutkielmassa selvitettiin retrospektiivisesti Tyksissä vuonna 2010 tehdyt kilpirauhas- ja lisäkilpirauhasleikkaukset ja niiden komplikaatiot äänihuulihalvauksiin keskittyen. Kilpirauhasleikatut potilaat haettiin tietojärjestelmähauulla leikkauskoodien avulla, jonka jälkeen sähköisesti sairaskertomusjärjestelmästä kerättiin potilaskohtaisesti tiedot kilpirauhasleikkauksista, niiden komplikaatioista ja mahdollisista äänihuulihalvauksen riskitekijöistä. Äänihuulihalvauksen saaneiden potilaiden osalta selvitettiin puhelinhaastatteluiden ja sairaskertomusmerkintöjen perusteella, jäikö äänihuulihalvaus pysyväksi.

Kilpirauhasleikkauksia tehtiin tutkimuksen ajanjaksona yhteensä 183, joista 3 oli aiemmin samana vuonna leikatuille potilaille tehtyjä uusintaleikkauksia. Äänihuulihalvauksia todettiin yhteensä 21, joista 18 johtui recurrens-hermon vauriosta ja 3 ylemmän kurkunpäähermon vauriosta. Ohittuvien äänihuulihalvausten insidenssi leikkauskohtainen insidenssi oli 4,9 % ja riskissä olevien recurrens-hermojen määrään suhteutettu insidenssi oli 3,2 %. Pysyvien äänihuulihalvausten leikkauskohtainen insidenssi oli puolestaan 6,6 % ja riskissä olevien recurrens-hermojen määrään suhteutettu insidenssi oli 5,0 %. Pysyvien äänihuulihalvausten määrä ja osuus olivat julkaistuihin tutkimuksiin verrattuna melko korkeat. Tilastollisesti merkitseväksi pysyvän äänihuulihalvauksen riskitekijäksi havaittiin laajat kilpirauhastoimenpiteet, mikä lisäsi äänihuulihalvauksen riskiä noin viisinkertaiseksi vähemmän laajoihin toimenpiteisiin nähden (OR 5,18). Muut riskitekijät eivät olleet tilastollisesti merkitseviä. Pysyvän äänihuulihalvauksen saaneista potilaista kaikki kärsivät äänenkäytöllisistä oireista, mutta vain vajaalla puolella (44,4 %) oli nielemisoireita. Muiden komplikaatioiden insidenssi oli 10,4 %. Niistä yleisin oli hypoparatyreoosi, jonka insidenssi oli 6,0 %.

Avainsanat: äänihuulihalvaus, recurrens-pareesi, kilpirauhaskirurgia